

Občina Ankarano · Comune di Ancarano

KABINET ŽUPANA | GABINETTO DEL SINDACO
Odnosi z javnostmi | Pubbliche relazioni

DATUM: 4. 3. 2025

SPOROČILO ZA JAVNOST št. 151

Uspešna ustavna obramba nagrajenega ankaranskega občinskega prostorskega načrta: Sprememba namembnosti zazidalnega zemljišča v kmetijsko je dopustna

Ankarano, 4. marca 2025. Ankaranski Občinski prostorski načrt (OPN) je od svojega sprejetja v širši strokovni javnosti prepoznan kot zelo kakovosten prostorski akt, za katerega je bila Občina Ankarano nagrajena. Kljub temu je bil akt s strani nekaterih lastnikov zemljišč in investitorjev deležen tudi nasprotovanja. Zoper OPN je bilo sproženih skupno 35 tožbenih zahtevkov oziroma drugih pravnih sredstev. Doslej je Občina Ankarano OPN obranila v vseh zaključenih sodnih postopkih, odprti ostajajo le še 4 postopki. Zadnja odločba Ustavnega sodišča RS pa je izjemno pomembna in precedenčna, saj se je sodišče tudi vsebinsko opredelilo do samega postopka sprejemanja OPN in njegove vsebine ter presodilo, da je Občina Ankarano ravnala skrbno in zakonito ter da je OPN ustavno skladen. Sodišče je posebej poudarilo, da je občina pripravila in sprejela OPN skladno s pravili stroke, zakonom in Ustavo RS ter pri določanju namenske rabe prostora skrbno opravila tehtanje med skupnostnimi in zasebnimi interesi.

Ankaranski OPN, v strokovni javnosti prepoznan kot kakovosten prostorski akt, s strani interesov kapitala pa deležen tudi nekaj nasprotovanj

Ankaranski OPN je skladen z najsodobnejšimi smernicami prostorskega načrtovanja; začrtan je kot zelo sodoben, trajnostno naravnani življenjski prostor, kjer je **odločanje o gradnji in rabi prostora podrejeno zagotavljanju varstva prostora**. Pri pripravi njegovih strokovnih podlag je Občina izkazala posebno skrbnost pri tehtanju ravnovesja med interesi skupnosti in interesi posameznika. Prostorski načrt je vzpostavil ravnovesje med območji zaščitene narave, razvoja in širitve gospodarskih dejavnosti ter območji za poselitev in bivanje prebivalstva. V širši strokovni javnosti je ankaranski OPN prepoznan kot izjemno kakovosten prostorski akt. Leta 2021 je Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS) aktu podelila Zlati svinčnik za področje prostorskega načrtovanja zaradi njegovega »pomembnega prispevka k sodobnemu metodološkemu pristopu znotraj procesa priprave prostorskega načrta, prepoznavanju prostorskega načrtovanja kot pomembne dejavnosti v javnem interesu ter kakovostnih trajnostnih prostorskih in programskih rešitev urejanja Občine Ankarano«. Strokovna komisija je izpostavila, da akt zagotavlja kakovosten prostor sedanjim in naslednjim generacijam, skupne interese vseh deležnikov v prostoru pa postavi pred zasebne interese posameznikov.

Čeprav je ankaranski OPN redno navajan kot referenca, primer dobre prakse in vzor odgovornega načrtovanja in upravljanja, je bil deležen tudi nasprotovanja. **Nezadovoljstvo nekaj pravnih in fizičnih oseb zaradi sprememb, ki jih je akt prinesel, je sprožilo več sodnih postopkov zoper OPN, nazadnje tudi postopkov pred Ustavnim sodiščem RS**. V času od sprejetja OPN oktobra 2020 je bilo zoper akt vloženi skupno 35 tožbenih zahtevkov oziroma drugih pravnih sredstev, od tega 4 odškodninski zahtevki¹, 15 pobud za oceno ustavnosti in zakonitosti akta pred Ustavnim sodiščem RS² ter 16 upravnih sporov za odpravo akta pred Upravnim sodiščem RS³. **Kljub močnim pritiskom in napadom Občina Ankarano svoj OPN dosledno in argumentirano brani na vseh sodiščih**. Do današnjega dne je bilo zavrženih 22 in zavrženih 9 tožb oziroma pobud za presojo ustavnosti, 4 postopki še niso pravnomočno zaključeni. Občina Ankarano je upravičeno ponosna, da je doslej obranila vse zahtevke zoper OPN – izmed 35 sodnih postopkov (tožb) zoper OPN še niti eden ni bil uspešno zaključen za tožečo (nasprotno) stran.

¹ Izmed 4 odškodninskih zahtevkov sta bila 2 že pravnomočno zavržena, en zahtevek je bil uspešen na prvi stopnji s pritožbo v reševanju, en zahtevek je še v reševanju na prvi stopnji.

² Izmed 15 vloženi pobud za oceno ustavnosti in zakonitosti akta je bilo doslej 7 zavrženih in 6 zavrženih pobud, 2 pobudi sta v reševanju.

³ Izmed 16 vloženi upravnih sporov za odpravo akta je bilo 15 zavrženih in en zavržen.

Zadnja odločba Ustavnega sodišča RS ponovno odločno pritrdila lokalni skupnosti Ankarana

Tudi zadnja rzsodba Ustavnega sodišča RS glede OPN Občine Ankaran, Odločba U-I-332/22-18 z dne 12. 12. 2024, je pritrdila lokalni skupnosti. Predmetna odločba Ustavnega sodišča RS pa je precedenčna, saj ni relevantna le z vidika presoje zakonitosti in ustavnosti OPN Občine Ankaran v delu konkretnih oz. posamičnih zemljišč, temveč z njo US RS postavlja smernice za odločanje tudi za prihodnje podobne primere in prostorske akte drugih občin. Ena izmed pomembnejših izvernih pristojnosti in nalog občine (lokalne skupnosti) - urejanje prostora **je s to odločbo US RS dobila natančnejše usmeritve, kako naloge urejanja prostora izvajati zakonito, skladno z ustavo ter na način, da nista prizadeta ne javni interes in ne ustavno varovana človekova pravica do zasebne lastnine.** Ustavno sodišče RS je namreč pritrdilo ankaranskemu postopku priprave in načina sprejemanja OPN ter ugotovilo, da je bil ta postopek izpeljan skrbno, strokovno, zakonito in skladno z Ustavo, pri tem pa je kot pravilno postopanje občine poudarilo večkratno tehtanje med javnim in zasebnim interesom pri določitvi namenske rabe posameznih območji in nepremičnin. V predmetnem postopku je Ustavno sodišče RS **obravnavalo pobudo lastnikov nepremičnin, katerih namenska raba zemljišč se je z OPN spremenila iz centralnih dejavnosti (zazidljiva zemljišča) ponovno nazaj v gozdna in kmetijska zemljišča.** Ustavno sodišče RS je pritrdilo Občini Ankaran, da je pri določanju namenske rabe prostora oziroma pri pripravi OPN ravnala skladno z veljavno zakonodajo, Ustavo RS in pravili stroke ter preudarno, ko je pretehtala interese skupnosti v oziru do interesov posameznikov (Ustavno sodišče je navedlo vse aktivnosti, ki jih je občina izvedla pred sprejetjem OPN, tj. strokovne delavnice, delavnice z občani, večkratno razgrnitev OPN na javnih obravnavah, opredeljevanje občine do pobud in pripomb, posebne dokumente in tehnologijo tehtanja interesov). **Pri tem je sodišče poudarilo, da z dejanji Občine Ankaran pri sprejemanju OPN lastnikom zemljišč ni bilo poseženo v ustavno varovano človekovo pravico do zasebne lastnine.**

Svoje zadovoljstvo nad uspešno obrambo OPN pred Ustavnim sodiščem Republike Slovenije je **župan Gregor Strmčnik** strnil: *»Od prvega dne nastajanja je bil cilj Občine Ankaran obramba prostora in zaščita narave, kajti dragoceni obmorski prostor je potreboval preišljeno razvojno načrtovanje in ustrezno zaščito naravnih danosti. Občina je v pripravo prostorskega akta vložila nadpovprečno veliko naporov, snovalci pa so pripravili vrhunski prostorski akt, čemur pritrjujejo najvišji strokovnjaki prostorskega urejanja. To, da nam tudi Ustavno sodišče RS v svoji odločbi ne le pritrjuje, temveč celo izpostavlja ankaranske argumente in postopke sprejemanja OPN kot napotek za prostorsko urejanje v lokalnih skupnostih, pa je za nas velik uspeh in še večji razlog za ponos. Ponovno dokazujemo, da najmlajša Občina Ankaran naloge iz pristojnosti lokalne samouprave opravlja z odliko.«*

Barbara Švagelj

PODŽUPANJA

Gregor Strmčnik

ŽUPAN